

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Loppuraportti

Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020 Suomen rakennerahasto-ohjelma

Viranomaisen merkintöjä

Saapumispäivämäärä 14.9.2022	Diaarinumero EUR/2014/8770/09 02 01 01/2019/ESAELY
Käsittelijä Tuija Tuomela	Puhelinnumero 0295 026 698
Hankekoodi S21948	Tila Valmis

1 Hankkeen perustiedot

Hankkeen nimi Vammaisalan vetovoima ja koulutuksen kehittäminen (VAVE)	
Alkamispäivämäärä 1.1.2020	Päätymispäivämäärä 30.6.2022
Toimintalinja 4. Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen	
Erityistavoite 9.1. Siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen	
Tukimuoto Työllisyyden ja osaamisen edistämiseen sekä sosiaalisesti osallisuuteen liittyvä kehittämishanke	
Hanketyyppi Hanke, jossa on henkilöitä varsinaisena kohderyhmänä	
Kustannusmalli Flat rate 17 %	

2 Tuensaajan perustiedot

Tuensaajan nimi Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy	
Y-tunnus 0115776-3	Hankkeen WWW-osoite
Yhteyshenkilön nimi Raija Kuusinen	
Yhteyshenkilön sähköpostiosoite raija.kuusinen@diak.fi	Yhteyshenkilön puhelinnumero 040 5089377

Muut tuensaajat (osatoteuttajat)

Tuensaajan nimi Etelä-Savon Koulutus Oy	Y-tunnus 2249317-6
Tuensaajan nimi Kirkkopalvelut ry/ STEP-koulutus	Y-tunnus 0215281-7
Tuensaajan nimi Vaalijalan kuntayhtymä	Y-tunnus 0207327-0
Tuensaajan nimi Savon vammaisautosäätiö SAVAS	Y-tunnus 0816129-8
Tuensaajan nimi Itä-Savon Koulutuskuntayhtymä	Y-tunnus 0207390-8

3 Tiivistelmä

3.1 Hankkeen toiminnan ja tulosten tiivistelmä

Vammaisalan vetovoima ja koulutuksen kehittäminen (VAVE) hankkeen päätoteuttajana toimi Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diak) ja hankkeen osatoteuttajina olivat Vaalijalan kuntayhtymä, Savas-Säätiö sr, Etelä-Savon Koulutus Oy (Esedu), Kirkkopalvelut ry (STEP-koulutus) ja Itä-Savon koulutuskuntayhtymä (Samiedu). Hankkeen kohdealueena oli Etelä-Savo. Hankkeen tarve on syntynyt alueen vammaisalan työvoimapulasta ja vammaisalan työn vetovoiman puutteesta. Työvoimapulan lisäksi vammaisalan haasteena on, että sosiaali- ja terveysalan toisen tai korkeasteen tutkinnon suorittaneista vain pienellä osalla on ollut opinnoissaan vammaistyön sisältöjä. Myös sosiaali- ja terveysalan uudistus ja rakennemuutokset sekä toimintaympäristöön kohdistuvat yhteiskunnan muutokset, kuten lainsäädännön muuttuminen, haastavat vammaisalan osaamista. Hankkeen kohderyhmänä olivat vammaisalalla työskentelevä henkilöstö, vammaisalasta kiinnostuneet sosiaali- ja terveysalan opiskelijat ja opintoja suunnittelevat peruskoululaiset, opinto-ohjaajat, maahanmuuttajat, alanvaihtajat ja työvoimakoulutuksessa olevat henkilöt.

Hankkeen tavoitteina oli:

1. Kartoittaa vammaisalan tulevaisuuden osaamistarpeita ja visioita,
2. Vahvistaa osaamista ja edistää työvoiman saatavuutta vammaisalalle sekä
3. Kehittää uusia toimintamalleja vammaistyön eri toimintaympäristöihin ja vahvistaa vammaisalan "brändiä".

Vammaisalan tulevaisuuden osaamistarpeita ja visioita kartoitettiin kyselyllä, joka toteutettiin yhteistyössä palvelutarjoajien kanssa. Osaamistarpeita kartoittava webropol-kysely toteutettiin syksyllä 2020 Etelä-Savon vammaisalan julkisille ja yksityisille palveluntuottajille. Kysely lähetettiin 70 henkilölle, joista kyselyyn vastasi 39 henkilöä. Osaavan henkilökunnan saatavuus ja pysyvyys sekä vammaisalan erityisosaamisen- ja erikoistumiskoulutuksen puuttuminen nousivat tärkeimmiksi vammaisalan osaamisen liittyviksi tulevaisuuden haasteeksi. Tärkeimpiä vammaisalan tulevaisuuden osaamistarpeita kyselyn mukaan oli mm. vuorovaikutustaidot ja vaihtoehtoisten kommunikaatiomenetelmien käyttö, yksilöllinen kohtaaminen ja ohjaustaidot, haastavien asiakastilanteiden hallinta, lääkehoito ja itsemääräämisoikeuden toteutuminen ja tukeminen. Kyselyn tuloksia käytettiin vammaistyön osaamiskorttien kehittämisessä, koulutuspilottien suunnittelussa ja muussa hankkeen kehittämistyössä.

Vammaisalan osaamisen vahvistaminen ja alan työvoiman saatavuuden edistämisen tavoitteeseen vastattiin tiivistämällä eri toimijoiden välistä yhteistyötä sekä luomalla ja pilotoimalla vammaisalan johtavia opintopolkuja, ohjausmalleja ja koulutuksia hankkeen kohderyhmälle. Hankkeessa kehitettiin ammatilliselle toiselle asteelle valinnainen tutkinnon osa Työntekijänä kehitysvammatyössä 15osp. Opinnot perehdyttävät kehitysvamma-alalla työskentelyyn ja toimivat hyvin mm. johdatuksena alalle suuntaaviin opintoihin. Diakin avoimen kurssitarjontaan kehitettiin Osaamista vammaistyöhön -osaamiskokonaisuus 39op., johon koottiin vammaisalan koulutus yhdeksi kokonaisuudeksi. Ammatillista ohjausta vahvistettiin opintojaksojen sisällön ohjauksen lisäksi hanketyöntekijänä toimineen opinto-ohjaajan järjestäminä mm. kysely- ja ohjaustunteina.

Hankkeessa kehitettiin työvaltaisen oppimisen ja työkokeilun mallit vammaisalalle. Työvaltaisessa oppimisessä vähintään puolet opiskelusta on työtä, tai opiskelua ja oppimista työtä vastaavissa tilanteissa. Työkokeilumalli kuvaa prosessia, jonka kautta on mahdollista tutustua vammaisalaan. Ohjausmallit auttavat alalle hakeutuvia ja ohjaavia sekä työelämää hahmottamaan työelämässä oppimisen prosessi ja siihen kuuluvat vaiheet. Työelämän käyttöön kehitettiin opintokokonaisuus Verkkokurssi työssäoppimisen tueksi sosiaali- ja terveysalalle. Se on tarkoitettu opiskelijan itsenäiseen käyttöön, mutta sitä voi hyödyntää myös esimerkiksi työpaikkaohjaajan ja opiskelijan välisissä ohjauskeskusteluissa työharjoittelun aikana.

Hankkeen yhtenä tavoitteena oli maahanmuuttajien työllistymismahdollisuuksien ja oppimispolkujen parantaminen vammaisalalle. Hankkeessa kehitettiin oppimisvalmiuksia tukevia opintoja maahanmuuttajataustaisille hoiva-avustajaopiskelijoille. Opinnoissa maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille järjestettiin suomen kielen opettajan ja ammattiohjaajan yhdessä suunnittelema ja ohjaamia työpajoja. Todettiin, että erilaiset opetusmenetelmät, kuten tukisanat, kuvat ja videot helpottavat maahanmuuttajataustaisen opiskelijan oppimista. Hanke tuotti kuva- ja videomateriaalia vammaisalan opetuksen tueksi ja markkinointitarkoituksiin YouTube-kanavalle Vetoa vammaisalalle. Hankkeen aikana havaittiin, että työelämän valmiuksia vastaanottaa maahanmuuttajataustainen opiskelija ja työntekijä pitää vahvistaa. Tarpeeseen vastattiin järjestämällä työyhteisöille etäkoulutusta teemalla Kulttuurisen moninaisuuden ohjaaminen työpaikalla.

Yhtenä osana vammaisalan "brändin" vahvistamista hankkeessa kehitettiin opiskelijoiden työelämäjaksoja vammaisalalla. Hankkeen aikana tuotettiin työelämässä oppimisen ohjaamisen tueksi opas, jossa mm. kuvattiin ohjauksen hyviä käytäntöjä. Oppaan tavoitteena on lisätä opiskelijoiden työelämässä oppimisen tasalaatuisuutta ja laadukasta ohjaamista. Vaalijalan kuntayhtymälle ja Savas-Säätiölle tehtiin myös opiskelijan oppaat, jotka tukevat oikean työharjoitteluyksikön valintaa sekä itse työharjoittelua. Hankkeessa järjestettiin vammaisalan kehittämisiltapäivä, jonka tarkoituksena oli kehittää työelämäjakson ohjausta vammaisalalla. Kehittämisiltapäivän työpajojen tuloksien pohjalta kuvattiin Työelämässä oppimisen ja työharjoittelun ohjausprosessin hyvät käytännöt työelämässä- prosessikuvaus työelämän käyttöön. Sotetutkinnon perusteiden muutoksessa kuntoutumisen tukemisen tutkinnon osa poistettiin, mikä on vähentänyt vammaistyön osaamisalan valintaa lähihoitajakoulutuksessa. Hankkeessa toteutettiin syksyllä 2021 kokeiluna ensimmäisen vuoden lähihoitajaopiskelijoiden kanssa työelämälähtöinen oppimisprojekti, jonka tavoitteena oli luoda opiskelijoille jo opintojen alussa myönteinen asenne kehitysvammaisia henkilöitä ja alaa kohtaan. Oppimisprojektiin toteutettiin mallinnettua, jotta oppilaitokset voisivat hyödyntää tätä jatkossa. Vammaistyön teknologisia työmenetelmiä ja toimintamalleja hankkeessa kehitettiin pilotoitettavien avulla. Pilotoitaviksi valikoitui laitteita ja sovelluksia asiakkaiden tarpeiden mukaan ja hankkeessa pilotoitiin yhteensä 10 teknologista laitetta, digitaalista sovellusta ja ympäristöä. Vammaisalalla työskentelevän henkilöstön digitaalista osaamista vahvistettiin kehittämällä Digivastaava koulutusta Vaalijalaan, mikä rakentuu 9-osaista digi- ja hyvinvointitekniikkakoulutuksesta. Hankkeessa kehitettiin myös työelämän digioppimisympäristöjä ja koulutettiin henkilöstöä oppimisympäristöjen käyttöön sekä sisällön tuottamiseen.

Hanke onnistui tavoitteessaan lisätä tietoisuutta vammaisalasta ja vahvistaa positiivista mielikuvaa alasta ja työstä vammaisalalla. Etenkin hankkeen kohderyhmään kuuluvia nuoria onnistuttiin tavoittamaan uudella tavalla. Hankkeessa kokeiltuja vaikuttamisen keinoja olivat mm. vammaisalan toimijoiden kanssa toteutetut somekampanjat, kaupallinen yhteistyö tubettajien kanssa ja webinaarit. Hankkeen webinaareihin osallistui yhteensä yli 750 henkilöä, joista yksi neljäsosa oli opiskelijoita. Hankkeen vaikuttavuutta kuvaa myös opintoja suorittavien määrä, joka kasvoi hankkeen toteutuksessa mukana olleissa toisen asteen oppilaitoksissa 86 prosenttia vuodesta 2019 vuoteen 2021. Myös Diakin avoimen ammattikorkeakoulun Osaamista vammaistyöhön -osaamiskokonaisuuden opintoja suorittavien määrät lisääntyivät moninkertaisesti. Hanke onnistui kehittämään yksilöllisiä koulutuspolkuja ja työelämässä oppimista. Koulutuspilottien avulla vahvistettiin vammaisalan osaamista ja lisättiin vammaisalan opintotarjontaa. Hankkeessa tuotettu Erilaisia polkuja vammaisalalle -polkumalli esittelee kootusti vammaisalan koulutautumismahdollisuuksia ja uratarinoita kannustaan alalle hakeutumiseen. Mallia voi käyttää itsenäisesti tai esim. ohjausalan ammatillaisen tietolähteenä. Ohjaus- ja hoitotyön teknologisten työmenetelmien ja toimintamallien pilotoinnit toivat käyttökokemuksia ja kehittämisohdotuksia, joita voi hyödyntää kehitystyössä. Pilotoinnit antoivat myös tärkeää tietoa asiakkaan ja työntekijän digi- ja hyvinvointitekniikan käyttöön liittyvistä osaamistarpeista.

Hankkeessa kerätty aineisto ja tulokset osoittivat jatkosuunnan kehittämistyölle. Vaikuttamistyötä tulee edelleen suunnitelmallisesti jatkaa valtakunnallisesti alan järjestöjen, oppilaitosten ja työelämän yhteistyönä. Vammaistyön osaamista ja koulutustarjontaa tulee lisätä laajemmin sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan tutkintokoulutuksissa. Vammaisalan vaatimia kelpoisuusehtoja tulee päivittää sekä yksilöllisiä koulutuspolkuja ja työelämässä oppimista kehittää. Kansainvälinen rekrytointi tarjoaa ratkaisua työntekijäpulaan ja maahanmuuttajataustaisten henkilöiden työllistymistä vammaisalalle tulee tukea ja kehittää koulutuksen ja työelämän yhteistyössä.

3.2 Hankkeen toiminnan ja tulosten englanninkielinen tiivistelmä

Increasing the appeal of disability services and its quality of education project (VAVE) project was coordinated by Diakonia University of Applied Sciences (Diak) and the co-implemented with Vaalijala Municipal Association, Savas Foundation, South Savo Vocational College (Esedu), The Church Resources Agency (STEP training) and Samiedu Vocational College. The need for the project has arisen from the project's target area Southern Savo region's labor shortage in the disability sector and the lack of interest regarding the work among disabled persons. In addition to only a part of employees have had a sufficient training in disability work from their previous health or social education. National reform and structural changes in the social and health sectors, as well as changes in society affecting the operating environment, such as changes in legislation, also challenge the employees' skills and knowledge in the disability sector. The target groups of the project were employees in the disability service

work, primary school students, adult education students, and social or health care students who were interested in the disability service work, study counselors, immigrants, persons who participate in the employment training for unemployed.

The objectives of the project were:

1. Identify future skills needs and visions in the field of disability,
2. Strengthen skills and promote access to employment for people with disabilities; and
3. To develop new operating models for different work environments and to strengthen the "brand" of the disability sector.

The future skills needs and visions of the disability sector were mapped by a survey conducted in cooperation with service providers. The Webropol survey, which surveys competence needs, was conducted in the autumn of 2020 for public and private service providers in the disability sector in Southern Savo. The survey was sent to 70 people, of whom 39 responded. The availability and low number of skilled personnel, and the lack of adequate skills and specialization training in disability became the most important challenges for the future. According to the survey, the most important future skills needs were interaction skills, the use of augmentative and alternative communication methods, individual encounter and guidance skills, ability to manage challenging client situations, knowledge of medication, ability to promote physical activity, and ability to support self-determination. The results of the survey were used in the development of competence cards for work of disabled persons, in the design of training pilots for employees in social and health care, and in further project development work.

To meet the first project objective to promote employed and unemployed persons' skills in disability sector, the co-operation between public and private sectors was enhanced, and pilot study and counselling methods were built within the project. The project operators developed an elective degree module for vocational secondary education called 'Employee in developmental work' 15 competence credits. The course familiarizes students with different development disabilities and introduces the work in disability services. The multidisciplinary course called 'Competence for Disability Work' 39 ects credits was developed Diak Open University. Vocational study guidance was strengthened by project's study supervisor who assist to build the course contents.

To meet the second objective of the project, work-based learning and internship periods were developed. In work-based learning at least half of the studies are internship or work-oriented simulations. The work trial model describes the process through which it is possible to become acquainted with the disability sector. Counseling models help those who are applicants or supervisors in the industry and working life to understand the process of learning in working life. An online course was developed for use in working life to support on-the-job learning in the social and health sector. It is intended for the student's independent use, but it can also be used, in guidance discussions between the workplace supervisor and the student during the internship.

The second objective relates also to improve the employment opportunities and learning pathways for immigrants. The project developed studies that support learning skills for nursing assistant students with an immigrant background. In the studies, workshops designed and supervised by a Finnish language teacher and a vocational teacher were organized for students having an immigrant background. It was found that different teaching methods such as support vocabularies, pictures and videos facilitate the learning of a student. The project produced image and video material to support disability education and marketing purposes on the project's YouTube channel for the disabled persons working in industry. During the project, it was found that the know-how of a student with an immigrant background to receive working life needs to be strengthened. The need was met by organizing remote teaching for work organizations on the theme called 'Managing cultural diversity in the workplace'.

To meet the third objective of strengthening the 'brand' in the disability sector, the project developed students 'working lives in the disability sector. During the project, a guide was produced to support the guidance of learning in working life, in which e.g. good governance practices were described. The aim of the guide was to increase the uniform and high-quality guidance of students' learning in working life. Student guides were also provided to the Association of Municipalities of Vaalijala and the Savas Foundation, that support selection of appropriate internship place and substance. The project organized a half day workshop for disability sector personnel. The purpose was to develop guidance internship period in the disability sector. Based on the workshop results the good practices of the guidance process for learning and internship in working life were described as a process design for the use of working life.

In the change in the criteria for a military degree removed the part of rehabilitation allowance, which lead to decrease of the specialization in disability field in nursing education. In the autumn of 2021, the project implemented a pilot work-based learning project for the first-year nurse students, with the aim of promoting positive attitude towards disabled persons and working in disability sector. The implementation of the learning project was modeled so that educational institutions can utilize the course effortlessly.

Technological working methods and operating models for disability work in the project were developed through pilots. Equipment and applications were selected according to customer needs. A total of 10 technological devices, digital applications and environments were piloted in the project. The digital competence of the personnel working in the disability sector was strengthened by developing the Digital Responder training in Vaalijala, which is based on 9-part digital and welfare technology training. The project also developed digital learning environments for working life and trained personnel in the use of learning environments and the production of content of their own.

The project succeeded in raising awareness of the disability sector as well as strengthening a positive image of the sector and working in it. Particularly the young people in the project's target group were reached in a new way. Influence of project were strengthened by campaigns with disability actors, and commercial co-operation with a webmaster and webinars. A total of over than 750 people participated in the project webinars, of whom one quarter were students. The effectiveness of the project is also illustrated by the number of graduates in the secondary schools involved in the implementation of the project, which increased by 86 per cent from 2019 to 2021. The project succeeded in developing individual educational pathways and learning in working life. The training pilots strengthened the skills regarding the working in the disability sector and increased the provision of study opportunities in the disability sector. The different paths for the disabled persons working in the industry, called 'Path Model' presents a summary of training and career stories in the industry, encouraging people to apply for the industry. The model can be used independently or as a source of information for a control professional, for example. Pilots of technological work methods and operating models for supervision and nursing brought user experiences and development suggestions that can be utilized in development work. The pilots also provided important information on the customer's and employee's skills needs related to the use of digital and well-being technology.

The material and results that were collected give ingredients for further development work. Advocacy work must continue as planned nationwide in co-operation between organizations in the field, educational institutions and working life. Competence and training in disability work must be increased more widely as a formal degree studies in the social, health and educational fields. The required eligibility for the employees in the disability sector must be updated, and individual educational paths and learning in working life must be developed. International employments services offers a solution to labor shortages and promotes the employment of people having an immigrant background. However, the collaboration in education and working life developing should be conducted in co-operation with disability sector.

4 Hankkeen tarve, toteutus ja tulokset

4.1 Miten hanke onnistui vastaamaan kehittämistarpeeseen ja kuinka hankkeen tavoitteet toteutuivat?

Hankkeen lähtökohdaksi oli lisätä kehitysvamma-alan vetovoimaa opinnoissa ja työalana, vahvistaa osaamista ja parantaa työvoiman saatavuutta mm. kehittämällä uusia tapoja ohjautua vammaisalan opintoihin sekä kehittää uusia toimintamalleja vammaistyön eri toimintaympäristöihin ja vahvistaa vammaisalan ”brändiä”. Vammaisalan vetovoima sekä opinnoissa että työalana on hiipunut ja alalle on vaikea saada työvoimaa. Tilanteen korjaamiseksi tarvittiin yhteistyötä sote-alan koulutuksen ja vammaisalan työorganisaatioiden kesken. Hanke yhdisti osaamista koulutuksen kehittämisessä rakentamalla erilaisia oppimispolkuja, joissa vahvistettiin vammaisalan osaamista eri koulutustasoilla. Samalla kehitettiin tuki- ja ohjausmalleja koulutukseen. Vammaisalan työorganisaatiot ja koulutusta tarjoavat organisaatiot hankkeessa vahvistivat yhteistyössä vammaisalan brändiä ja vetovoimaa alueella sekä valtakunnallisesti yhteistyössä alan järjestöjen, oppilaitosten ja työelämän kanssa. Hankkeen lähtökohta on edelleen hyvin ajankohtainen ja yhteistyötä tarvitaan, koska sosiaali- ja terveysalan uudistus ja rakennemuutokset sekä toimintaympäristöön kohdistuvat yhteiskunnan muutokset, kuten lainsäädännön muuttuminen, haastavat vammaisalan osaamista. Koronapandemia on vaikuttanut monin tavoin sote-palvelualan työvoimaan, ja muutokset työvoiman kysynnässä ovat olleet ennennäkemättömän nopeita ja suuria. Digitalisaatio ja teknologian kehittyminen tarjoavat aivan uudenlaisia näkymiä, mutta saavat aikaan myös uusia osaamistarpeita.

Valtakunnallinen pandemiatilanne vaikeutti VAVE-hankkeen etenemistä. Joulukuun 2021 muutospäätöksellä hankkeita jatkettiin, mikä mahdollisti hankkeen tavoitteiden toteutumisen. Laaja etätöhyön siirtyminen vaati uudenlaista osaamista ja yhteistyötä, työskentelyn rakenteita sekä sopeutumista. Hanketyöryhmän työskentely tapahtui pääsääntöisesti etänä ja yhteistyö onnistui hyvin. Hankkeen kehitystyötä on tehty yhteistyössä työllistymispalveluiden, vammaisalan koulutuksen ammattilaisten sekä vammaisalan työelämän asiantuntijoiden ja järjestötoimijoiden kanssa. Verkostomaista yhteistyötä toteutettiin etänä ja toisaalta etänä työskentely myös mahdollisti tiiviin yhteistyön. Kuntakentällä tehtiin toimenpiteitä koronapandemiaa vastaan ja uudelleen järjesteltiin palveluita, mikä heijastui osittain myös työelämän kehitysmotivaatioon. Hanke oli laaja kokonaisuus ja koostui monista tavoitteiden mukaisista tehtäväkokonaisuuksista ja päällekkäisistä työvaiheista.

Hankkeen tavoitteina oli:

1. Kartoittaa vammaisalan tulevaisuuden osaamistarpeita ja visioita,
2. Vahvistaa osaamista ja edistää työvoiman saatavuutta vammaisalalle sekä
3. Kehittää uusia toimintamalleja ja vahvistaa vammaisalan ”brändiä”.

Vammaisalan tulevaisuuden osaamistarpeita ja visioita kartoittava kysely lähetettiin 70 henkilölle, joista kyselyyn vastasi 39 henkilöä. Vastaukset ristiintaulukoitiin osaamis- ja tukikeskuksen, kunnan/kuntayhtymän palvelukotien ja yksityisten palvelukotien kesken, mutta ristiintaulukointi ei tuonut merkittäviä lisätietoja tuloksiin. Osaamiskartoituksen tulokset vahvistivat työryhmän näkemystä siitä, että ammatillisen peruskoulutuksen lisäksi vammaistyössä tarvitaan paljon erityisosaamista. Osaamiskartoituksen avulla olisi voitu tuottaa paremmin vertailevaa tietoa osaamistarpeista esimerkiksi asumispalveluissa, laitospalveluissa ja kotiin vietävissä palveluissa. Lisäksi alueellinen vammaisalan toimintakenttäanalyysi olisi voinut tuottaa tietoa kehitystyön tueksi. Osaamiskartoituksen tuloksia käytettiin vammaistyön osaamiskorttien kehittämisessä, koulutuspilottien suunnittelussa ja muussa hankkeen kehittämistyössä.

Koulutuspolkuja- ja ohjausmalleja kehittämällä on monipuolistettu vammaisalan osaamisen vahvistamisen mahdollisuuksia. Koulutuspilottien avulla vahvistettiin vammaisalan osaamista ja lisättiin vammaisalan opintotarjontaa. Hanke onnistui tavoitteessaan lisätä tietoisuutta vammaisalasta ja vahvistaa positiivista mielikuvaa alasta ja työstä vammaisalalla. Vetovoimaa vammaisalan koulutuksiin on lisätty erilaisista koulutusmahdollisuuksista tiedottamalla sekä koulutuksen ja työelämän yhteistyötä vahvistamalla. Hankkeessa tuotettu Erilaisia polkuja vammaisalalle -pulkumalli esittelee kootusti vammaisalan koulutautumismahdollisuuksia ja uratarinoita kannustaen alalle hakeutumiseen. Mallia voi käyttää itsenäisesti tai esim. ohjausalan ammattilaisen tietolähteenä.

Koulutuksen kehitystyössä keskeisenä pyrkimyksenä oli tarjota opintoja siten, että ne sisällöllisesti palvelevat monenlaisia oppimistarpeita ja opiskelumuotoina soveltuvat erilaisiin elämäntilanteisiin. Hankkeessa kehitettiin ammatilliselle toiselle asteelle Työntekijänä kehitysvammatyössä 15osp. tutkinnon osa, jonka opinnot koostuvat verkkokurssina suoritettavasta teoriaosuudesta sekä työelämäjakosta. Diakonia-ammattikorkeakoulun avoimen kurssitarjontaan kehitettiin Osaamista vammaistyöhön -osaamiskokonaisuus 39 op., johon koottiin vammaisalan koulutus yhdeksi kokonaisuudeksi. Lisäksi ammatillista ohjausta vahvistettiin opintojaksojen sisällön ohjauksella ja hanketyöntekijänä toimineen opinto-ohjaajan järjestämällä mm. kysely- ja ohjaustunteja. Työelämässä oppimista kehitettiin kuvaamalla työvaltaisen oppimisen ja työkokeilun mallit vammaisalalle.

Maahanmuuttajien työllistymismahdollisuuksien ja oppimispolkujen parantamiseksi vammaisalalle kehitettiin oppimisvalmiuksia tukevia opintoja maahanmuuttajataustaisille hoiva-avustajaopiskelijoille. Hankesuunnitelman mukaista maahanmuuttajille suunnattua ammatin ja kielen samanaikaisopetusta ei pandemiatilanteesta pystytty toteuttamaan ja kehittämään siinä määrin kuin oli suunniteltu. Opinnot järjestettiin suomen kielen opettajan ja ammattiohjaajan yhdessä suunnittelemina ja ohjaamina työpajoina. Opetuksen kehittämisen näkökulmasta opettajien yhteistyö oli antoisaa. Todettiin, että pienillä muutoksilla opetuksesta tuli helpommin ymmärrettävä kokonaisuus. Hankkeen aikana havaittiin, että työelämän valmiuksia vastaanottaa maahanmuuttaja taustainen opiskelija ja työntekijä pitää vahvistaa. Tarpeeseen vastattiin järjestämällä työyhteisöille etäkoulutusta teemalla Kulttuurisen moninaisuuden ohjaaminen työpaikalla.

Yhtenä osana vammaisalan ”brändin” vahvistamista hankkeessa kehitettiin opiskelijoiden työelämäjaksoja vammaisalalla. Hankkeen aikana tuotettiin työelämässä oppimisen ohjaamisen tueksi materiaalia ja toteutettiin kehittämistoimenpiteitä, joiden tavoitteena oli lisätä opiskelijoiden työelämässä oppimisen tasalaatuisuutta ja laadukasta ohjaamista. Hankkeessa kehitettiin työelämälähtöisen oppimisprojektin toteutusta, jonka tavoitteena oli luoda opiskelijoille jo opintojen alussa myönteinen asenne kehitysvammaisia henkilöitä ja alaa kohtaan yhteisen toiminnan kautta sekä madaltaa kynnystä hakeutua vammaisalan opintoihin. Kokeilu oli onnistunut ja toteutus mallinnettiin, jotta oppilaitokset voisivat hyödyntää tätä jatkossa. Hankkeen aikana erilaisten ohjaustuokioiden toteutukseen vammaispalveluiden asiakkaille osallistui yhteensä 113 opiskelijaa. Osa ohjaustuokiosta toteutui etäohjauksena, jolloin myös opiskelijoiden etäohjausosaamista vahvistettiin.

Hankkeessa vaikuttamistyötä tehtiin monikanavaisesti. Etänä ja sosiaalisessa mediassa tapahtuva vaikuttamistyö nousi merkittävään rooliin. Hankkeen kohderyhmän tavoittamiseksi järjestettiin vammaisalaa esitteleviä webinaareja, joiden tavoitteena oli vahvistaa alan osaamista ja esitellä vammaisalan monipuolisuutta. Hankkeen webinaareihin osallistui yhteensä yli 750 henkilöä, joista yksi neljäsosa oli opiskelijoita. Webinaarien lisäksi toteutettiin kolme somekampanjaa, joiden tavoitteena oli tehdä vammaistyötä näkyväksi ja innostaa hakeutumaan alalle. Yhteistyössä toteutettua vaikuttamistyötä on kuvattu hankkeen tuloksina kehittämisehdotuksineen. Hankkeen tavoitteena oli vaikuttaa nuoriin uudella tavalla ja tubettajan käyttöä vaikuttamistyössä kehitettiin. Tällä saavutettiin laajaa näkyvyyttä etenkin nuorten keskuudessa. Hankkeella ei ollut omia sosiaalisen median kanavia, joten vammaisalan näkyvyyttä edistettiin osatoteuttajien kanavissa. Sosiaalisen median käytön lisääntyminen synnytti uudenlaisia osaamistarpeita myös työelämälle, joten työntekijöille järjestettiin sosiaalisen median käyttökoulutusta. Hankkeessa tuotettiin yhteensä kolme tuntia vammaisalaa esittelevää videomateriaalia hankkeen Vetoa vammaisalalle YouTube-kanavalle. Hanketyöntekijöiden itse tekemien videoiden lisäksi hanke teetti viisi videota vammaisalan opetuskäyttöön ja alan markkinointitarkoituksiin.

Vammaistyön teknologisia työmenetelmiä ja toimintamalleja on hankkeessa kehitetty pilotointien avulla. Pilotoitaviksi valikoitui laitteita ja sovelluksia asiakkaiden tarpeiden mukaan ja hankkeessa pilotointiin yhteensä 10 teknologista laitetta, digitaalista sovellusta ja ympäristöä. Pilotoinnit toivat

käyttökokemuksia ja kehittämisehdotuksia, joita voi hyödyntää ja edelleen kehittää. Pilotoinnit antoivat myös tärkeää tietoa asiakkaan ja työntekijän teknologian käyttöön liittyvistä osaamistarpeista. Digiosaamista kehitettiin työelämä organisaatioiden osatoteutuksissa, mutta pohdintaan nousi olisiko kehittämistyön tulokset olleet samansuuntaiset, jos digi- ja hyvinvointitekologiaosaamisen kehittämistä olisi suunniteltu ja toteutettu yhteistyössä koulutus- ja työelämäkumppanuudessa. Digi- ja hyvinvointitekologiaosaamista vahvistettiin kehittämällä Digivastaava koulutus Vaalijalaan, mikä rakentuu 9-osaisesta digi- ja hyvinvointitekologiakoulutuksesta. Hankkeessa kehitettiin myös työelämän digioppimisympäristöjä ja koulutettiin henkilöstöä oppimisympäristöjen käyttöön sekä sisällön tuottamiseen.

4.2 Mitä välittömiä tuloksia hankkeella saatiin aikaan? Mitä vaikutuksia tuloksilla on?

Vetovoimaa vammaisalan koulutukseen on lisätty erilaisista koulutusmahdollisuuksista tiedottamalla sekä koulutuksen ja työelämän yhteistyötä vahvistamalla. Hankkeen aikana vammaisalaa esitteleviin infotilaisuuksiin osallistui lähes 400 opiskelijaa ja yli 50 opettajaa. Lisäksi hankeaikana tavoitettiin yli 250 eri kouluasteiden ohjaushenkilöä ja tiiviimpää yhteistyötä tehtiin yhteensä 26 ohjaushenkilön kanssa. Opiskelijoiden toteuttamia ohjaustuokioita vammaistyön parissa oli hankkeen aikana mukana toteuttamassa yhteensä yli 100 opiskelijaa. Hankkeen vaikuttavuutta voidaan mitata mm. opintoja suorittavien määrän muutoksella. Hankkeen toteutuksessa mukana olleissa toisen asteen oppilaitoksissa vammaisalan opintoja suorittavien määrä kasvoi 86 prosenttia vuodesta 2019 vuoteen 2021. Yhteensä hankkeen järjestämiin koulutuksiin osallistui 374 henkilöä. Vammaisalan opintotarjontaa lisättiin kehittämällä ammatilliselle toiselle asteelle valinnainen tutkinnon osa Työntekijänä kehitysvammatyössä ja Diakin avoimeen ammattikorkeakouluun Osaamista vammaistyöhön-osaamiskokonaisuus. Työntekijänä kehitysvammatyössä suorittaneita oli hankkeen aikana yhteensä 20. Tutkinnon osa on lisätty STEP-koulutuksen, Esedun ja Samiedun koulutustarjontaan kevästä 2022 eteenpäin. Diakonia-ammattikorkeakoulun avoimen kurssitarjontaan kehitetty Osaamista vammaistyöhön -osaamiskokonaisuuden kurssin suorittaneita vuonna 2021 oli 55 opiskelijaa ja keväällä 2022 oli 30 opiskelijaa, kun aiemmin Diakin avoimen ammattikorkeakoulun vammaisalan opintojaksoissa oli korkeintaan vain muutamia ilmoittautuneita. Osaamiskokonaisuuden opintopisteitä suoritettiin hankkeen aikana yhteensä 406op. Osaamista vammaistyöhön -osaamiskokonaisuus on hankkeen päätyttyäkin Diakin avoimen amk:n tarjonnassa. Hankkeessa kehitetty Erilaisia polkuja vammaisalalle-polkumalli tukee tulosten juurruttamista tarjoaa helposti saatavaa ja konkreettista tietoa vammaisalasta ja vammaisalan koulutustarjonnasta.

Hankkeessa nähtiin tärkeänä, että pakollisten tutkinnonosien tutustumiskäynnit tai työelämäprojektit tehtäisiin vammaisalalle, jotta kosketusta vammaistyöhön syntyisi osana opintoja. Hankkeessa toteutettiin kokeiluna ensimmäisen vuoden lähihoitajaopiskelijoiden (10 opiskelijaa) työelämälähtöinen oppimisprojekti. Kokeilu oli onnistunut ja neljä projektiopintoihin osallistunutta opiskelijaa suoritti myöhemmin myös hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistämisen tutkinnon osan vammaistyössä. Oppimisprojektin toteutus mallinnettiin, jotta oppilaitokset voisivat hyödyntää tätä jatkossa. Hankkeen aikana erilaisten ohjaustuokioiden toteutukseen vammaispalveluiden asiakkaille osallistui yhteensä 113 opiskelijaa. Osa ohjaustuokiosta toteutui etäohjauksena, jolloin myös opiskelijoiden etäohjausosaamista vahvistettiin.

Hankkeessa kehitettiin työvaltaisen oppimisen ja työkokemilun mallit vammaisalalle. Työvaltaisesti lähihoitajaksi vammaisalalle opiskeli hankkeen aikana yhteensä 12 opiskelijaa ja työkokemilijoita oli yhteensä 6, joista yhtä lukuun ottamatta kaikki hakeutuivat opiskelemaan sosiaali- ja terveysalalle. Maahanmuuttajataustaiset hyötyvät myös työvaltaisesta oppimisen mallista. Todettiin, että erityisesti hyödyllistä oli tiivis työelämä- ja oppilaitosyhteistyö, näyttöjen ja teoriaopintojen tukeminen sekä opintojen lisäohjaus verkkokurssien sisältöihin. Lisäksi huomiointi, että kielitaito karttui työelämässä alan termistöjen osalta luontevasti.

Hankkeessa kehitettyä oppimisvalmiuksia tukevia opintoja maahanmuuttajataustaisille hoiva-avustajaopiskelijoille suoritti hankkeessa 7 opiskelijaa. Opinnot Esedulla jatkuivat opintojen tukimuotona maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille. Hankkeen aikana havaittiin, että työelämän valmiuksia vastaanottaa maahanmuuttaja taustainen opiskelija ja työntekijä. Näitä valmiuksia pyrittiin lisäämään koulutuksen avulla. Hankkeen järjestämässä vammaisalan kehittämisiltapäivässä oli myös yhtenä teemana maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden tuki työelämässä. Hankkeen aikana työelämäjaksojen kehittämiseksi tuotettua materiaalia on hyödynnetty hankkeen aikana vammaisalan työelämä- ja koulutusorganisaatioissa ja materiaali on vakiintunut hyvin käyttöön. Työelämässä oppimisen ja työharjoittelun ohjausprosessin hyvät käytännöt työelämässä- prosessikuvas nostaa kehittämisehdotuksia työelämäjaksojen kehittämiseksi jatkossa.

Koronapandemian aiheuttamat toiminnan muutokset lisäsivät epävarmuutta ja hankkeen tavoitteet ja toiminta vaativat jatkuvaa arviointia ja tarkennusta. Vammaisalan vetovoiman lisäämiseksi tehtävää työtä ei pystytty toteuttamaan siinä määrin kuin oli suunniteltu ja sosiaalisen median käyttö nousi hankkeessa merkittävään rooliin vetovoimaisuuden lisäämisessä. Hankkeen webinaareilla tavoitettiin hyvin kohderyhmää. Osallistujista osa oli opiskeluryhmiä ja todettiin, että webinaarit olisivatkin jatkossa hyvä keino vahvistaa vammaisalan osaamista ja lisätä alan vetovoimaa. Webinaarien kautta myös alan opettajille tarjottiin ajantasaista tietoa vammaisalasta. Webinaareihin osallistujat kokivat aiheet käytännönläheisiksi ja innostaviksi sekä antavan menetelmiä, joita voi hyödyntää monipuolisesti työelämässä. Hankkeen aikana järjestettiin kolme some-kampanjaa hyödyntäen Facebookia, Instagramia ja Twitteriä sekä osittain myös TikTok:ia. Viimeiseen kampanjaan haastettiin mukaan laajasti alan toimijoita ja kampanjan toteutukseen lähti mukaan yhteensä 18 toimijaa. Laajan osallistujajoukon ansiosta näkyvyyttä saatiin laajasti valtakunnallisella tasolla. Hankkeen aikana järjestetyillä somekampanjojen postauksilla saavutettiin yli 210 000 näyttökertaa Facebookissa. Somekampanjan toteutus ja kehittämisehdotukset kuvattiin hankkeen loppujulkaisuun jatkokehittelyä varten. YouTube otettiin hankkeessa heti alkuun mukaan yhdeksi vaikuttamisen kanavaksi ja videomateriaalia kanavalle tuotettiin hankkeen aikana yhteensä 3 tuntia. Tubettajan käyttöä vaikuttamistyössä kokeiltiin ja päädyttiin yhteistyöhön Pinkku Piskun kanssa, jonka YouTube-kanavan 263 000 seuraajista suurin osa on 13–24-vuotiaita nuoria. Tubettaja Pinkku Piskun kanssa yhteistyössä toteutettu myday-video ylitti jo ensimmäisenä vuorokautena 30 000 katselukerran rajan. Yhteistyöhön kuulunut TikTok-video keräsi kuukauden aikana yhteensä 482 000 katselukertaa ja 54 800 tykkäystä. Kommentit videoista olivat myönteisiä ja aihe koettiin tärkeänä.

Hankkeessa pilotoitiin yhteensä 10 teknologista laitetta, digitaalista sovellusta ja ympäristöä. Etäohjauspalveluiden pilotoinnin tavoitteena oli saada etäohjaus osaksi itsenäisesti tai tuetusti asuvien asiakkaiden kotiin annettavia palveluita. Pilotoitaviksi palveluiksi valikoitui Teams, SuvantoCare ja Haltija Vooler. Pilotointi antoi tärkeää tietoa etäohjauspalveluiden käytettävyydestä sekä kehitys- ja osaamistarpeista etäpalveluiden kehitystyössä tulevilla hyvinvointialueilla. VR-lasien pilotointi toteutettiin asiakkaiden kuntoutuksessa mm. virkistys- ja rentoutustoiminnassa, uusiin paikkoihin tutustumisessa ja keskustelujen virittämässä. Pilotoinnin kautta VR-lasien käytettävyydestä kuntoutuksen ja kuntoutuskellisten sisältöjen kehittämiseen saatiin tietoa, jota voi hyödyntää jatkossa. Toteutettu aktiivisuusseurantapilotointi osoitti, että hyvin toimissaan seurannalla voitaisiin tukea asiakkaan toimintakyvyn muutoksia. Laitteiden käyttöä tullaan kehittämään ja jatkamaan. Hankkeessa toteutettiin myös älysormus ja JÄPÄ-sovellus pilotoinnit, mutta ne eivät vakiintuneet käyttöön. Hankkeessa kehitetyn digivastaava- koulutuksen suoritti kokonaisuudessaan 10 työntekijää. Teknologian käytön osaamista hankkeen aikana onnistuttiin vahvistamaan koulutuksen ja pilotointien kautta. Koulutus tulee jatkamaan ja teknologian käyttöä ja käytön osaamista työyhteisöissä vahvistetaan yksiköiden digivastaavien kautta. Hanke mahdollisti työelämän digioppimisympäristöjen (Moodle ja Savas Akatemia) kehittämisen ja henkilöstön osaamisen vahvistamisen oppimisympäristöjen käyttöön sekä sisällön tuottamiseen.

4.3 Miten hakemuksen kohteena olevaa toimintaa jatketaan ja tuloksia sekä kokemuksia hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen?

Hankkeessa kuvatut Vammaistyön osaamiskortit kuvaavat vammaistyössä tarvittavaa tulevaisuuden osaamista. Vammaistyön osaamista tulee kehittää pitkäjänteisesti. Alan koulutusten tulee tuottaa osaamista ammattiidentiteetin jatkuvaan kehittämiseen ja ammatilliseen kasvuun.

Työelämän on tuettava näitä edelleen suunnitelmallisesti erilaisin ratkaisuin, kuten mentorointi, coaching, työnohjaus, yhteisö- ja tietoisuustaidot. Osaamiskortteja voidaan hyödyntää työelämässä tapahtuvan ammatillisen kasvun tukeen. Osaamiskortteja voi käyttää alan organisaatioiden ja oppilaitosten koulutuksen suunnittelussa ja markkinoinnissa sekä osaamisen vahvistamisessa ja urasuunnittelussa, kun vammaistyön monipuolisuus tulee korttien kautta näkyväksi. Osaamiskortit on liitetty osaksi hankkeessa kehitettyä toisen asteen valinnaista koulutusta "Työntekijän kehitysvammatyössä" ja ovat hyödynnettävissä vammaisalan opetuksessa myös laajemmin. Vammaistyön osaamiskortteja voidaan soveltaa palveluiden suunnittelussa ja alan rekrytoinneissa. Osaamiskortteja voidaan käyttää henkilöstön perehdyttämisessä ja tehdä laatutyötä näkyväksi, kun vammaistyön edellyttämä osaaminen on kuvattu. Osaamiskortteja voidaan hyödyntää kansainvälisessä rekrytoinnissa mm. osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen sekä alakohtaisten koulutuksien kehittämisessä.

Vammaisalan osaamistarpeisiin vastaaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä ja vuoropuhelua työelämä- ja koulutusorganisaatioiden kesken. Hanke onnistui tiivistämään eri koulutusmuotojen ja työelämän välistä yhteistyötä opintojen rakentamisessa ja ohjaamisessa mm. työvaltaisen oppimisen ja työkokeilun mallit. Mallit jäävät STEP-koulutuksella toimintaan ja työvalmentajan tuki opiskelijoille jatkuu. Yhteistyömuodoksi koulutus-, työllisyyspalvelut- ja työelämä kesken muotoutunut työtiimi jatkaa toimintaa hankkeen päättymisen jälkeen. Hankkeessa vammaisalan osaamista vahvistettiin verkko-opintoja, yksilöllisiä opintopolkuja ja työelämässä tapahtuvaa oppimista kehittämällä. Hankkeessa kehitetyt Työntekijän kehitysvammatyössä ja Osaamista vammaistyöhön-osaamiskokonaisuus lisäävät vammaisalan opintotarjontaa ammatillisella toisella asteella ja ammattikorkeakoulussa. Kehitetyt koulutukset jäävät koulutusorganisaatioiden koulutustarjontaan hankkeen päättymisen jälkeen. Koulutusorganisaatioissa on mm. nimetyt vastuuopettajat, jotka hankkeen päätyttyä kehittävät vammaisalan koulutusta, materiaalia ja yhteistyötä työelämän ja työllisyyspalveluiden kanssa. Hankkeessa kehitettyjen yksilöllisten oppimispolkujen kautta voidaan myös kansainväliseen rekrytointikoulutukseen luoda uusia koulutusväyliä. Vammaisalan erilaisia koulutusvaihtoehtoja ja oppimispolkuja esittelevä Erilaisia polkuja vammaisalalle- polkumalli tukee hankkeen tulosten juurruttamista ja on hyödynnettävissä jatkossa vammaisalan koulutukseen hakeutumisen ja alalle ohjaamisen tukena. Polkumallia on pyritty juurruttamaan aktiivisesti vammaisalan työelämän, koulutusorganisaatioiden, järjestötoimijoiden ja ohjaushenkilöiden käyttöön. Hankkeessa tuotettu materiaali, kehitetyt koulutukset ja uudet toimintamallit on otettu laajasti käyttöön hankkeessa mukana olleissa organisaatioissa.

Hankkeessa edistettiin vammaisalan näkyvyyttä ja lisättiin myönteistä mielikuvaa vammaisalasta. Valtakunnallisesti alan järjestöjen, oppilaitosten ja työelämän yhteistyönä toteutettua vaikuttamistyötä on pyritty mallintamaan, jotta tietoja ja kehittämisehdotuksia voi jatkossa hyödyntää ja toimintaa edelleen kehittää. Hankkeessa tuotettu materiaali on suurilta osin verkossa ja kaikkien saatavilla. Hankkeen tuloksia on kuvattu hankkeen loppujulkaisussa Vetovoimaa vammaisalalle ja hankkeen verkkosivuilla. Tämän lisäksi vammaisalan opetuksen tukena hyödynnettävä materiaali on viety Avointen oppimateriaalien kirjastoon.

Digi- ja hyvinvointiteknologiaosaamisen kehittäminen vammaistyössä otti kehitysaskeleen. Ohjaus- ja hoitotyön teknologisten työmenetelmien ja toimintamallien pilotoinnit toivat käyttökokemuksia ja kehittämisehdotuksia, joita voi hyödyntää ja edelleen kehittää. Osa pilotoitavista ratkaisuista jää käyttöön kuten oppimisympäristöt, Teams ja whatsapp välineenä asiakkaan etäyhteydenpitoon ja VR-teknologia. Pilotoinnit antoivat tärkeää tietoa myös asiakkaan ja työntekijän digi- ja hyvinvointiteknologian käyttöön liittyvistä osaamistarpeista, joita on tarve jatkossa kehittää.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen järjestäminen siirtyy Etelä-Savon kunnilta hyvinvointialueelle vuodesta 2023 alkaen. Hankkeen tulosten hyödyntäminen hyvinvointialueen vammaispalvelujen valmistelutyössä on tärkeää. Hankkeen tuloksia on levitetty jo hankkeen aikana niin uuden hyvinvointialueen kuin valtakunnallisesti koko vammaisalan käyttöön. Hankkeessa toteutetut osaamisala- ja väyläopintojen infojen, asiantuntijavierailujen, työelämäpalveluiden ja nuorisopalveluiden kanssa tehtävän yhteistyön on sovittu jatkuvan hankkeen päättymisen jälkeenkin. Merkittävintä hanketyön antia on ollut yhteinen kehittäminen koulutus- ja työelämäkumppanien kanssa sekä eri toimijoiden välinen yhteistyö. Tätä yhteistyötä on tärkeää jatkaa ja sen muotoja kehittää sekä alueellisesti että valtakunnallisesti vammaisalan osaamisen lisäämiseksi ja vammaisalan positiivisen mielikuvan vahvistamiseksi.

4.4 Toteutuiko hanke aiotulla maantieteellisellä alueella tai kuinka alue mahdollisesti muuttui? Saavutettiinko suunniteltu kohderyhmä vai tuliko siihen muutoksia? Oliko muita toteutukseen liittyviä muutoksia?

Hanke toteutui pääsääntöisesti hankesuunnitelman mukaisella maantieteellisellä alueella. Suunniteltu kohderyhmä saavutettiin mm. Pieksämäen, Mikkelin ja Savonlinnan eri kouluasteiden kouluissa toteutettujen osaamisala- ja väyläopintojen infojen, asiantuntijavierailujen, työelämäpalveluiden ja nuorisopalveluiden kanssa tehtävän yhteistyön kautta. Hankkeen toteutuksessa mukana olleet koulutus- ja työelämäorganisaatiot toimivat alueellisesti laajemmin kuin vain Etelä-Savon alueella, joten hankkeen toimintaan osallistui myös kohderyhmää naapuri maakunnista ja esimerkiksi Uudenmaan maakunnasta. Koronapandemian vuoksi yleisötapahtumia peruuntui ja hankkeessa kehitettiin etenkin verkossa toteutuvaa koulutusta ja vaikuttamistyötä, jolloin osallistuminen hankkeen toimintaan mahdollistui laajasti, valtakunnallisesti. Esimerkiksi Osaamista vammaistyöhön-osaamiskokonaisuuteen osallistui moni opiskelija Uudeltamaalta. Hankkeen kohderyhmään kuuluvia opinto-ohjaajia onnistuttiin saavuttamaan laajasti ja hanke teki yhteistyötä yhteensä 26 ohjaushenkilön kanssa, joista 23 oli naisia. Hankkeen aikana todettiin, että olisi tärkeä vaikuttaa myös sote- ja kasvatusalan opettajiin, koska heillä on merkittävä rooli vammaisalan mielikuvan rakentamisessa. Hankkeen toimenpiteisiin osallistuneista opettajista ryhdyttiin keräämään osallistujatietoja hankkeen aikana. Hanke tavoitti yhteensä yli 50 opettajaa.

5 Seurantatiedot

5.1 Päästiinkö toteutuksessa hakemuksessa esitettyihin (kohta 12) numeerisiin tavoitteisiin? Mistä mahdolliset erot johtuvat?

Hankkeessa tavoitettiin 166 henkilöä aloitusilmoitusten mukaan, joista 139 oli naisia. Hankesuunnitelmassa mainittu 340 henkilöä ei saavutettu. 166 henkilöstä lopetusilmoitus saatiin vain 84 henkilöltä. Koronapandemian aiheuttamat muutokset vaikeuttivat hankkeen tavoitteiden toteuttamista eikä esimerkiksi vaikuttamistyötä päästy tekemään siinä määrin kuin mitä oli suunniteltu. Koronapandemian vuoksi kuntakentällä tehtiin toimenpiteitä koronapandemiaa vastaan ja uudelleen järjesteltiin palveluita, mikä heijastui työelämän kehitysmotivaatioon. Etelä-Savossa vammaisalan opintoja suorittavien määrät ja sote- koulutukseen hakeutuvien määrät ovat pienet ja tähän peilaten tavoitteena ollut 340 henkilöä oli liian suuri. Hankkeen koulutukset toteutuivat pääsääntöisesti verkossa ja salatulla kirjepostilla kerättävät aloitus- ja lopetusilmoitukset palautuivat huonosti (lähetetyistä kirjeistä n.40% palautui), vaikka tietojen kerääminen oli pyritty tekemään vastaanottajalle helpoksi. Seurantatietojen kerääminen olisi voinut onnistua paremmin verkkolomakkeiden avulla.

Hankesuunnitelman tavoitteena alle 25 vuotiaitten osallistujien osalta oli 55, kun toteuma oli 41. Hanke jäi kauaksi tavoitteesta iältään 25-29 vuotiaiden osallistujien osalta, kun toteuma oli 11. Osallistujamäärä 30-54 vuotiaissa oli 52, kun tavoitteena oli 130. Näiden lisäksi hankkeen tavoitteeksi asetetut osallistujamäärät työttömien osallistujien osalta oli 65, kun toteuma oli 3. Etelä-Savon alueen sosiaali- ja terveyspalvelujen työvoimareservit työllisyyspalveluiden asiakkaissa ovat niukat, mikä näkyy myös hankkeen osallistujatiedoissa. Tavoitteena ammatillisessa

koulutuksessa olevien osallistujien määräksi oli kirjattu 95, kun toteuma oli 73 ja työssä olevien osallistujamäärä 180, kun toteuma oli 89. Ulkomaalaistaustaisia tai johonkin vähemmistöön kuuluvia henkilöitä oli 32. Koulutusasteelta suurin osa osallistuneista oli keskiasteen suorittaneita (yht. 50) Vammaisalan esittelevien webinaarien osallistujista kerättiin osin seurantaindikaattoreiden mukaisia tietoja. Webinaareihin osallistuneista 1 oli työtön, yleissivistävässä/ammattillisessa koulutuksessa olevien määrä oli 176, joista 164 oli naisia. Webinaareihin osallistuneista työssä tai yrittäjänä toimivia oli 503 henkilöä, joista 476 oli naisia. Webinaareihin osallistuneista korkea-asteen koulutuksen suorittaneita (opisto, ammattikorkeaa, ylempi korkeakoulu) oli eniten yhteensä 483 henkilöä. Osallistuneista opinto-ohjaajana, uraneuvojana tai muuna ohjauspalveluiden asiantuntijana toimi 42 henkilöä.

Hankkeeseen osallistuvien opinto-ohjaajien, uraneuvojien ja muiden ohjauspalveluiden asiantuntijoiden lukumäärä ylitettiin (tavoite 16), kun hankkeessa toteutettua yhteistyötä tehtiin yhteensä 26 ohjaushenkilön kanssa, joista naisia oli 23. Tavoitteena ollut yhteistyöorganisaatioiden määrä oli 7. Hankkeeseen osallistuvien mikroyritysten määrä oli 6, keskiuurissa yrityksissä päästiin tavoitteeseen 3 ja suuryrityksisten määrä hankkeessa oli 4. Lisäksi hanke teki yhteistyötä yhteensä 20 muun organisaation kanssa, joista neljä oli koulutusorganisaatiota. Lisäksi tehtiin yhteistyötä useiden tavoitteiltaan samankaltaisten hankkeiden kanssa.

Hankkeen tavoitteeksi oli asetettu osallistuvien henkilöiden koulutus- ja henkilötyöpäivien lukumääräksi lähiopetuspäiviä 600 ja ohjaus/konsultaatiopäiviä 300. Maahanmuuttajataustaisille hoiva-avustajaopiskelijoille suunnatut oppimisvalmiuksia tukevat opinnot toteutuivat osin työpajatyöskentelynä, yksilöohjauksena ja verkko-ohjauksena. Opiskelijoita oli 7 ja lähiopetusta kertyi yhteensä noin 70 henkilötyöpäivää. Hankkeessa päädyttiin toteuttamaan koulutusta pääsääntöisesti verkossa, mikä vaikutti toteutuneisiin henkilötyöpäiviin eikä lähiopetuspäiviä kertynyt suunnitelman mukaisesti. Hankkeen koulutuspilottointeihin osallistui Työntekijänä kehitysvammatyössä 15osp. 20 opiskelijaa ja Osaamista vammaistytöhön-osaamiskokonaisuuteen 85 opiskelijaa. Osaamista vammaistytöhön suoritettuja opintopisteitä oli yhteensä 406op, mikä vastaa reilua 10 000h. työpanosta ja noin 1400 henkilötyöpäivää. Työntekijänä kehitysvammatyössä suoritettuja osaamispisteitä oli noin 300, mikä vastaa noin 4800h. ja 680 henkilötyöpäivää. Digivastaavaksi valmistui hankkeen aikana 10 henkilöä ja koulutuksen kokonaiskesto on 38,5h, mikä tarkoittaa henkilötyöpäivinä yhteensä noin 50. Muista hankkeen verkkokoulutuksista (mm. vammaisalan kehittämisiltapäivästä, kulttuurisen moninaisuuden ohjaaminen työpaikalla ja vammaisalan teknistä osaamista lisäävistä koulutuksista) kertyi noin 100 henkilötyöpäivää. Työvaltaisesti lähihoitajaksi opiskelevia oli hankkeen aikana 12. Työvaltaisessa oppimisessa vähintään puolet opiskelusta on työtä, tai opiskelua ja oppimista työtä vastaavissa tilanteissa, ja työvalmentajan tuki on olennainen. Hankkeen työvalmentajan työajasta noin 80 % on ollut opiskelijoiden ohjausta. Työvaltaisesti opiskelevien ohjauksesta verkossa- ja lähiohjauksena toteutuvaa ohjausta oli hankkeen aikana yli 2000 henkilötyöpäivää. Hankkeen koulutusorganisaatioissa on tehty ohjausyhteistyötä organisaation muiden opettajien kanssa.

5.2 Miten asetetut numeeriset tavoitteet palvelivat hankkeen toteutusta? Mitkä indikaattorit olisivat tukeneet paremmin toteutusta? Mitä mahdollisia omia seurantatietoja tai indikaattoreita toteutuksen hyödynnettiin?

Hankesuunnitelmassa mainitut hankekohtaiset seurantatiedot, seurantaindikaattorit, kertoivat osin hankkeen määrällisten tavoitteiden saavuttamisesta, mutta esimerkiksi alan työvoiman saatavuuden edistämisestä ei anna tietoja. Tätä voidaan osin tarkastella vammaisalan opintoja suorittavien määrän muutosta tarkastelemalla, mikä kasvoi 86 prosenttia hankkeen toteutuksessa mukana olleissa ammatillisissa oppilaitoksissa vuodesta 2019 vuoteen 2021. Vammaisalan opintoja suorittavien määrä kasvoi moninkertaisesti myös avoimessa ammattikorkeakoulussa. Toki opintoja suorittavien määrän kasvuun voi vaikuttaa moni asia, mutta hanketyöllä on varmasti ollut tähän vaikutusta. Opintoja suorittavien määrän muutos ei myöskään suoranaisesti osoita sitä, kuinka moni työllistyy vammaisalalle. Hanke on kannustamaan miehiä hakeutumaan alalle ja hankkeen kehittämistoimenpiteet suunniteltiin siten, että ne kiinnostavat hankkeeseen osallistuvia sukupuolesta riippumatta. Sote-ala on perinteisesti naisvaltainen, mikä näkyy myös hankkeen seurantaindikaattoreiden tiedoissa. Vammaisalan webinaarit olivat kestoltaan noin neljä tuntia eikä näistä kerätty aloitus- ja lopetustietoja, mutta näistäkin kerättiin seurantaindikaattoreiden mukaisia tietoja ilmoittautumisen yhteydessä tilastointia varten. Pääsääntöisesti hankkeen koulutukset toteutuivat verkossa ja olivat kestoltaan puoli päivää. Osallistuneiden lukumäärät on koottu hankkeen tuloksiin ja palautetta toimenpiteistä kerätty toiminnan kehittämiseksi. Indikaattorit, joilla mitataan osaamisen vahvistamisen muutosta lähtötilanteesta kehittämistoimenpiteen jälkeiseen osaamiseen, olisivat antaneet tietoa vaikuttavuudesta. Kaikki vastaajat eivät koe esimerkiksi teknologian käytön osaamista ammatilliseksi osaamiseksi tai koe digitalisaatiota työtä helpottavana.

Vammaisalan vetovoiman vahvistamiseksi tehtyä mielikuviin vaikuttamistyötä on vaikea mitata ja mielikuvien muuttuminen on usein pitkäjänteisen työn tulos. Opiskelijoiden lisäksi vaikuttamista tulisi kohdentaa myös alan opettajiin, sillä viime vuosina työelämäjaksot ovat vähentyneet sekä oppilaitosten ja työpaikkojen yhteistyö kaventunut. Tästä syystä hankkeessa kerättiin seurantatietoja myös opetushenkilöstön osallistumisesta hankkeen toimintaan. Hankkeessa toteutetun vaikuttamistyön tuloksia kuvattiin mm. postausten ja videoiden näyttökertojen, tykkäysten ja jakojen määrän avulla. Nämä tiedot osoittavat lähinnä näkyvyyttä. Vaikuttamistyöstä saatu laadullinen palaute kuvaa osin mielikuvia, mutta ei kuvaa mielikuvien muutosta.

Seurantaindikaattorit eivät tukeneet hankkeen sisällöllisiä tavoitteita uusien ohjaus- ja teknologisten työmenetelmien ja toimintamallien kehittämistyön vaikutusten arvioinnissa asiakkaan hyvinvointiin tai työtehtävän suorittamiseen. Tästä syystä asiakkaan hyvinvoinnin vaikutusten arviointia tehtiin laadullisilla mittareilla ja työntekijän arvioinnilla teknisen ratkaisun toimivuudesta työtehtävän suorittamisessa. Laadullisten mittareiden suunnitelmallinen käyttö hankkeen kehitystyössä olisi voinut tukea toteutusta paremmin.

6 Hakijan osaaminen, hankkeen riskiarviointi ja ohjausryhmä

6.1 Miten hanke kartutti tuensaajan hanketyöosaamista ja hankkeen sisällön mukaista osaamista?

Hankkeen toteuttajien (Diakonia-ammattikorkeakoulu, Vaalijalan kuntayhtymä, Savas-Säätiö, Etelä-Savon Koulutus Oy, Itä-Savon koulutuskuntayhtymä, Kirkkopalvelut ry) osaaminen vahvistui koulutuksen ja toiminnan kehittämisessä ja verkostomaisen yhteistyön rakentamisessa. Yhteistyössä toteutettu osaamiskartoitus vahvisti yhteistyötä koulutuksen kehittämisessä vastaamaan tulevaisuuden osaamistarpeita. Opiskelijaohjauksessa on tehty yhteistyötä ennen hanketta, ja hankkeessa on toimintaa kehitetty ja yhteistyön tueksi tuotettu materiaalia. Tiivis ja toimiva opiskelijaohjaus vahvistaa koulutuksen ja työelämän yhteistyötä. Hankkeen resurssien ansiosta opiskelijaohjausta on voitu kehittää ja tehdä tiiviimmän muun muassa työvaltaisen oppimisen ja työkokelun mallissa. Vammaisalan osaamista mm. vahvistettiin koulutuspilottien ja webinaarien avulla. Vetovoimaa vammaisalalle lisättiin monikanavaisesti vahvistuen näin toteuttajien viestinnän osaamista. Ohjaus- ja hoitotyön teknologisten työmenetelmien ja toimintamallien käyttö lisääntyi sekä kehittämisen ja käytön osaaminen kehittyi. Lisäksi pilotoitien toteutus osoitti tulevaisuuden kehitystarpeita.

6.2 Toteutuiko hankkeen aikana ennakoituja tai muita riskejä ja kuinka niihin reagoitiin?

Hankkeen alkuvaiheessa riskeiksi arvioitiin ettei hankkeen toimintoihin saada riittävästi opiskelijoita, koulutuksen ja työelämän yhteistyön epäonnistuminen, opiskelijoiden valinnoissa ei suosita vammaisalan opintoja ja niihin hakeutumista, hoiva-alan saama negatiivinen julkisuus sekä riittävät voimavarat työelämäyhteistyöhön. Kansainvälinen pandemiatilanne vaikutti hankkeen toimintaan koko hankkeajan ja kasvatti edellä mainittuja riskejä. Koronan aiheuttamat toiminnan muutokset aiheuttivat epävarmuutta tavoitteiden toteuttamismahdollisuuksista ja haastoi tarkastelemaan tavoitteita ja hankkeen toimenpiteitä jatkuvasti. Hanketyöryhmä ei päässyt toteuttamaan tiedottamis- ja vaikuttamistyötä suunnitellulla tavalla, mikä ratkaistiin mm. vaikuttamistyössä keskittymällä sosiaaliseen mediaan ja koulutuspoliteissa verkkokoulutuksen kehittämiseen. Laaja etätöyöhön siirtyminen sai aikaan sen, että vammaisalaa tuotiin esiin uudella tavalla tavoittaen mahdollisesti nuoria paremmin kuin, mitä perinteisin tavoin olisi tavoitettu. Hankkeessa tuotettiin uutta materiaalia koulutuksen, työelämän ja alan markkinoinnin tueksi ja toteutettiin ns. jalkautumista oppilaitoksiin etänä, kun lähikontakteja ei ollut mahdollista toteuttaa. Teknologiapilotoitien toteutuksessa henkilökuntaa koulutettiin pilotoitien toteutukseen, kun hanketyöntekijöiden ei ollut mahdollista mennä työyksiköihin. Samalla vahvistettiin henkilöstön teknologian käytön osaamista. Koronan ja hankkeen myöhäisen aloituksen vuoksi hanke ei edennyt alkuperäisen suunnitelman mukaan vaan oli toiminnassa noin neljä kuukautta jäljessä. Muutospäätöksen ja jatkoajan myötä hanke saavutti sille asetetut tavoitteet. Jatkoajan saaminen mahdollisti teknologiapilotoitien loppuun viemisen, sekä uudenlaisten vaikuttamiskanavien hyödyntämisen vammaisalalla. Koronan vaikutukset heijastuivat koulutus- ja työelämäorganisaatioiden kehitysmotivaatioon ja käytettäviin resursseihin. Opiskelijoita ei hankkeen toimenpiteisiin saatu aktiivisesta markkinoinnista huolimatta siinä määrin kuin hankesuunnitelmassa oli tavoitteena. Hanke toimi kiinteässä yhteistyössä Etelä-Savon koulutusorganisaatioiden (toisen asteen oppilaitokset ja ammattikorkeakoulut) ja vammaispalveluita järjestävien työelämäorganisaatioiden sekä työllisyyspalvelujen kanssa ja onnistui tiivistämään yhteistyötä ja rakentamaan uusia yhteistyön rakenteita. Valtakunnallista yhteistyötä tehtiin muun muassa Kehitysvammaisten palvelusäätiön (KVPS), Kehitysvammaliiton ja Julkisten ja hyvinvointialojen liiton JHL sekä samantyyppisten hankkeiden kanssa. Sekä hanketyöryhmän sisäinen että yhteistyötahojen kanssa tehtävä yhteistyö toteutui pääsääntöisesti etänä, mikä toisaalta mahdollisti laajemman ja tiiviimmän verkostomaisen yhteistyön.

6.3 Miten ohjausryhmä tuki hankkeen toteutusta? Miten ohjausryhmä luonnehti hankkeen onnistumista?

Hankkeen ohjausryhmä on kokoontunut säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa. Ohjausryhmän jäsenet ovat tukeneet ja ohjanneet hankkeen toimintaa ja mahdollistaneet hankkeen onnistumisen. Ohjausryhmän jäsenet ovat myös toimineet hankkeen toiminnan ja tulosten tiedon levittäjinä. Ohjausryhmän jäsenet ovat luonnehtineet hankkeen toimintaa ja toteutunutta kehittämistyötä hyvin edenneeksi, toimivaksi ja hyviä tuloksia tuottavaksi toiminnaksi.

6.4 Miten kohderyhmä koki hankkeen? Millaista palautetta kohderyhmältä on saatu?

Hankkeen osallistujilta kerättyjen lopetusilmoitusten palautteiden mukaan vastanneista 41 oli täysin samaa mieltä tai samaa mieltä, että mahdollisuudet työllistymiseen tai työssä jaksamiseen ovat koulutuksen/kehittämistoimenpiteen seurauksena parantuneet. Vastaaajista noin 50 oli täysin samaa mieltä tai samaa mieltä siitä, että ammatillinen osaaminen on koulutuksen/kehittämistoimenpiteen seurauksena parantunut ja, että osaaminen vastaa paremmin työelämän muuttuviin tarpeisiin. Koska osallistujatietojen pohjalta ei saatu täysin kattavaa kuvaa hankkeen toimenpiteiden vaikuttavuudesta on palautetta kerätty lisäksi hyödyntäen mm. Forms- ja Webropol-kyselyjä. Lisäksi työryhmä arvioi jokaisen osatoteutuksen toimintaa ja tavoitteiden toteutumista säännöllisesti hanketyöryhmän kehittämissäpäivissä. Palautetta toiminnasta on saatu myös suullisesti, ja palautteesta keskusteltu. Toimintaa on kehitetty saatujen palautteiden perusteella. Webinaaripalautteet olivat myönteisiä ja puheenvuorot koettiin mielenkiintoisiksi ja innostaviksi. Myös sidosryhmät arvioivat webinaarit vetovoimaisiksi. Opiskelijaohjauksen teemalla järjestetyn kehittämissillapäivän koettiin antaneen uutta tietoa ja ideoita kehittämiseen. Työelämän ja oppilaitosten yhteisille säännöllisille kokoontumisille koettiin olevan tarvetta myös jatkossa. Hankkeen päätöswebinaarista saatu palaute oli myös myönteistä. Hankkeen tulokset koettiin mielenkiintoisiksi ja päivän puheenvuorot ajankohtaisiksi ja kiinnostaviksi.

Hankkeen toteuttamista somekampanjoista saatu palaute oli myönteistä ja yhteistyötahot kokivat someviestinnän kattavaksi etenkin Instagramissa ja Facebookissa. Viimeisimmästä somekampanjasta saaduista tuloksista ja palautteesta on tehty kooste sekä palautetta raportoitu osallistujille ja julkisesti, jotta näitä kehittämisohdotuksia voidaan hyödyntää jatkossa. Palautteissa todettiin, että somekampanja oli hyvä mallinnus yhteistyössä toteutetusta kampanjasta ja loi pohjaa yhteistyölle. Tubettaja Pinkku Pinskun kanssa tuotettu materiaali keräsi myönteisiä kommentteja ja aihe koettiin tärkeänä. Hanke onnistui saavuttamaan laajaa näkyvyyttä etenkin sosiaalisessa mediassa.

Vammaistyön osaamiskorteista palautetta työelämäältä kerättiin vapaamuotoisesti sähköpostilla. Osa vastaajista oli käynyt osaamiskortteja läpi yhdessä työyhteisön kanssa. Osaamiskortit koettiin hyödyllisinä, ja osaamistarpeet olivat konkreettisia. Oltiin tyytyväisiä, että osaaminen oli koottu osaamiskorttien muotoon. Osaamiskorttien käyttömahdollisuuksiksi työelämä nosti olemassa olevan osaamisen arviointi, osaamistarpeiden kartoitus, työn vaatavuuden arviointi sekä työtehtävien ja työnajan määrittely.

Työntekijänä kehitysvammaistyössä tutkinnon osasta saatiin palautetta kuudelta opinnot suorittaneelta opiskelijalta. Palautteissa todettiin:

- ohjeistus ollut riittävä ja selkeä
- opiskelukokonaisuudet oli helppo ymmärtää
- riittävä materiaali
- itsearviointi ja palaute kysymykset ihmetyttivät
- osa materiaaleista turhia (arjen mielekkyys) tai liian laajoja (111 palapelinpalat)
- opiskelijat tunsivat oppineensa ja nyt osaavansa opiskelemaisensa asian
- kiinnostus vammaisalalle kasvoi
- tehtävät olivat mielenkiintoisia ja monipuolisia. Kiva kurssi kokonaisuudessaan
- mielenkiintoinen kurssi, pisti taas miettimään asioita uudesta näkökulmasta
- olin jo valinnut alakseni vammaisalan ja edelleen pidän sitä oikeana valintana

Osaamista vammaistyöhön- osaamiskokonaisuudesta kerättiin myös palautetta. Palautekyselyyn vastanneista alle 40-vuotiaita oli vain kolmannes, ikäjakauman painoutuessa 40–49-vuotiaisiin. Sukupuolijakauma noudatti naisvaltaisen sosiaali- ja terveysalan todellisuutta: miehiä vastanneista oli vain kaksi. Noin puolella oli toisen asteen tutkinto ennestään, neljänneksellä alempi korkeakoulututkinto. Yleisin syy hakeutua vammaisalan opintoihin oli halu laajentaa omaa osaamista. Alan vaihto kiinnosti vain pientä osaa vastanneista. Alaan tutustuminen ja ammatti-korkeakouluopintoihin hakeutuminen tulevaisuudessa olivat syinä yhteensä yli puolella vastanneista. Nimenomaan Diakin vammaisalan opintoihin hakeutumisen yleisin syy oli opintojen kiinnostava sisältö. Vastanneista 13 prosenttia esitti syyksi sen, että vastaavia opintoja ei ollut muualla tarjolla. Lisäksi avoimissa vastauksissa tuotiin esille opintojen maksuttomuus. Kyselyn tulokset osoittavat, että vammaisalan opinnot kiinnostavat sekä alalla jo työskenteleviä että koulutuspolkuaan etsiviä.

Oppimisvalmiuksia tukevien opintojen (OPVA) pilotoinnista maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille kerättiin palautetta suullisesti ja kahdella kirjallisella kyselyllä, johon vastasi 7 opiskelijaa. Ensimmäinen kirjallinen kysely lähetettiin opiskelijoille heti OPVA-opintojen jälkeen ja toinen hoiva-avustajaopiskelun toisen opiskelukuukauden aikana. Ensimmäiseen kyselyyn vastanneista opiskelijoista 57% arvioi OPVA-opetuksen sisällön erinomaiseksi. Toiseen kyselyyn vastanneet kaksi kokivat, että opiskelusta oli ollut heille paljon hyötyä. Opiskelijat kokivat hyötynensä etenkin hoiva- ja hoitoalan sanaston opiskelusta. Opiskelijat toivoivat lisää pituutta OPVA-opintoihin. Jotkut opiskelijoista kokivat, että kolmen kuukauden jakso oli liian lyhyt. Osa pilottiin osallistuneista opiskelijoista toivoi työllistyvänsä vammaisalalle ja osa suunnittelee jatkavansa opintojaan lähihoitajaksi suoritettuaan ensin hoiva-avustajan koulutuksen.

Digivastaava koulutuksesta palautetta kerättiin haastattelun ja webropol-palautekyselyn avulla. Saadun palautteen mukaan koulutuskokonaisuus koetaan hyödylliseksi ja työhön hyödyntämisen mahdollisuus ja koulutuksen sisältö koettiin hyväksi. Kun koulutuksen sisältöä voidaan hyödyntää työssä, tuo se työyhteisölle uusia työskentelymahdollisuuksia. Palautteissa kehitysehdotuksina nousi, että koulutuksen alussa tulisi kartoittaa osallistujien digitaidot, jotta osattaisiin kohdentaa tietoa paremmin osallistujien digitaatitason mukaisesti. Myös aikaa tietoon perehtymiseen ja sovellusten käyttämisen oppimiseen, toivottiin olevan enemmän. Etäohjauspilotoinneista pyydetty palautetta asiakkailta ja työntekijöiltä Webropol-kyselyllä. Asiakkaista kyselyyn vasta 10, joista 9 koki etäohjauksen onnistuneen hienosti. Työntekijät arvioivat myös etäohjaustuokion onnistuneen hyvin, mutta tekniikka toimi osin huonosti. Teknologiapilotoitien käyttökokemuksia ja osaamistarpeita on kuvattu mm. hankkeen loppujulkaisussa.

Hankkeen toiminnasta kerätty arviota yhteistyökumppaneilta ja hankkeen ohjausryhmältä Webropol-kyselyllä.

Vastaajat olivat täysin samaa mieltä siitä, että hankkeessa on hyödynnetty kohderyhmien näkemyksiä ja ideoita sekä on vahvistanut kohderyhmien osallisuutta. Täysin samaa mieltä tai samaa mieltä oltiin siitä, että hanke on lisännyt toimijoiden välistä vuoropuhelua ja yhteiskehittämistä ja että hanketta ovat toteuttaneet strategisesti keskeiset toimijat. Kokonaisuudessaan hankkeen arvioitiin onnistuneen tavoitteiden saavuttamisessa hyvin.

Keskeisimpinä tuloksina ja hankkeen myötä tulleina muutoksina kyselyssä nostettiin:

- Vammaisalaa painotettu sote-alan työvoimakoulutuksissa enemmän,
- Kuvattujen vammaisalan tulevaisuuden näkymien myötä, helpompi suunnitella koulutuksia,
- Maahanmuuttajaopiskelijoiden tuki kehittynyt,
- Paikallisiin tarpeisiin kehitetty ammatillisen toisen asteen tutkinnon osa TYKE,
- Osaamista vammaistyöhön- osaamiskokonaisuuden kehittäminen,
- Yhteistyön vahvistuminen,
- Vammaisalan näkyvyyden ja vetovoiman lisääminen,
- Henkilöstön teknologian, somen ja oppimislustojen käytön osaamisen vahvistaminen,
- Digi- ja hyvinvointiteknologiapilotoinnit vammaisalalle sekä
- Opiskelijoiden työelämässä oppimisen tueksi kehitetty materiaali.

Hankkeen keskeisimmät hyödyt kohderyhmälle olivat kyselyn mukaan:

- Opiskelijoiden ja työelämän välisen yhteistyön vahvistuminen ja kehittäminen,
- Vammaisalan veto- ja pitovoimaan liittyvä markkinointi ja tietoisuus alasta lisääntynyt,
- Henkilöstön teknologiaosaaminen ja käyttö lisääntynyt sekä kehittynyt,
- Työntekijöitä saatu alalle ja osaamista vahvistettu (3 vastausta),
- Opiskelijoita saatu koulutuksiin sekä
- Vammaisalan koulutustarjonta monipuolistunut ja koulutuspolkuja selkiytetty.

Hanketyöryhmän yhteistyö koettu hanketyön suurimpana antina ja koulutus ja työelämäkumppanuuden vahvistaminen nähdäänkin tarpeellisenä myös tulevaisuudessa. Vammaisalan toimijoiden välisen yhteistyön ja yhteistyömuotojen kehittämistä osaamisen ja työelämän kehittämiseksi jatkossa olisi tärkeää

7 Horisontaaliset tavoitteet

7.1 Sukupuolten tasa-arvo

	Kyllä	Ei	Perustelu
Hankkeen päätavoite oli sukupuolten tasa-arvon edistäminen		x	Toimenpiteiden suunnittelussa otettiin huomioon sukupuolten väliset erot ja hankkeen toimenpiteissä huomioitiin sukupuolten tasa-arvo. Hankkeen päätavoite ei ole sukupuolten tasa-arvon edistäminen, mutta hanke on toiminut koulutuksellista tasa-arvoa edistäen.
Hankkeessa tehtiin toimintaympäristön analyysi sukupuolinäkökulmasta	x		Koulutuksessa ja työssä pysymisen kannalta olisi tärkeää, että koulutusvalinnat tehtävisiin omien kykyjen, vahvuuksien ja taipumusten mukaan eikä vallitsevien ammatteihin liittyvien stereotyyppien pohjalta. Hankkeen kaikki toimenpiteet ovat olleet sukupuolen tasa-arvoa edistäviä. Hankkeessa on korostettu vammaisalan koulutuksen ja työn monipuolisuutta ja mahdollisuutta omien vahvuuksien hyödyntämiseen työssä. Hankkeen toimenpiteet kohdistuivat sekä naisiin että miehiin. Hanke on pyrkinyt mahdollistamaan ja kannustamaan miehiä hakeutumaan alalle ja kiinnitetty erityisesti huomiota maahanmuuttajataustaisiin miehiin, joita ala kiinnostaa.
Sukupuolinäkökulma huomioitiin hankkeen toiminnassa (valtavirtaistaminen)	x		Hanke on pyrkinyt huomioimaan kulttuurierot toiminnissaan. Hankkeen kehittämistoimenpiteet rakennettiin siten,

	Kyllä	Ei	Perustelu
			että ne edistävät miesten ja naisten välistä tasa-arvoa ja kiinnostavat hankkeeseen osallistuvia sukupuolesta riippumatta. Kaikki hankkeen kehittämistoimenpiteet soveltuvat molemmille sukupuolille.

7.2 Kestävä kehitys

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Välillinen vaikutus	
Ekologinen kestävyys			
Luonnonvarojen käytön kestävyys	5	5	Hanke toiminut pääsääntöisesti etänä ja painettua materiaalia on tuotettu vähän. Koulutukset pääsääntöisesti verkko-opintoina.
Ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien vähentäminen	5	5	Hanke toiminut pääsääntöisesti etänä, eikä ole tuetettu painettua materiaalia. Koulutukset pääsääntöisesti verkko-opintoina.
Kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus	0	0	
Pinta- ja pohjavedet, maaperä sekä ilma (ja kasvihuonekaasut)	5	5	Hanke toiminut pääsääntöisesti etänä, eikä ole tuetettu painettua materiaalia. Hanketyöryhmän matkustaminen ollut vähäistä. Koulutukset pääsääntöisesti verkko-opintoina.
Natura 2000 -ohjelman kohteet	0	0	
Taloudellinen kestävyys			
Materiaalit ja jätteet	5	5	Painetun materiaalin tuottaminen ollut vähäistä ja hanke lajitellut toiminnassa syntyvät jätteet. Sähköinen arkistointi ja materiaalit sähköisessä muodossa. Koulutukset pääsääntöisesti verkko-opintoina.
Uusiutuvien energialähteiden käyttö	3	3	Sähköä hankkeessa kulutettu etänä työskentellessä. Kokoukset ym. toteutettu pääsääntöisesti etänä. Sähköinen arkistointi käytössä.
Paikallisen elinkeinorakenteen kestävä kehittäminen	5	5	Hankkeen toimenpiteet kohdistuneet pääsääntöisesti Etelä-Savoon. Työllistymistä edistetty paikallisesti ja työllisyystilannetta vammaisalalla parannettu. Verkostomainen työskentely hankkeessa ja sen edistäminen.
Aineettomien tuotteiden ja palvelujen kehittäminen	5	5	Hankkeessa kehitetty pääsääntöisesti verkkokoulutusta, vetovoimaisuutta edistetty etenkin sosiaalisessa mediassa, tuotettu materiaalia verkkoon.
Liikkuminen ja logistiikka	8	8	Hanke toiminut pääsääntöisesti etänä. Yhteisiin tapaamisiin järjestetty yhteiskuljetuksia ja hyödynnetty työmatkapyöräilyä. Opiskelijoiden ohjaus ja työelämäyhteistyötä toteutettu etänä. Hankkeen tapahtumat pääsääntöisesti verkkotapahtumia ja verkkokoulutuksia.
Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä yhdenvertaisuus			
Hyvinvointi	8	7	Hanke tuki kaikessa toiminnassaan osallisuutta ja osallistumista. Vammaisalaa koskevan tiedon saatavuutta edistettiin huolehtien materiaalin esteettömyydestä. Hanke edisti alalle työllistymistä. Hanke pyrki edistämään vammaisalan työntekijöiden ja opiskelijoiden hyvinvointia ja osaamisen vahvistamisen ja työmenetelmien kehittämisen kautta asiakkaiden hyvinvointia. Luovuuden hyödyntämiseen kannustettiin mm. webinaarien kautta.
Tasa-arvon edistäminen	8	7	Hanke on toiminut tasa-arvoa edistäen erityisesti koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen.
Yhteiskunnallinen ja kulttuurinen yhdenvertaisuus	8	6	Hankkeessa pyritti vaikuttamaan vammaisalaan kohdistuviin asenteisiin ja erilaisuuden hyväksymiseen. Hankkeen toimenpiteillä on tuettu monikulttuurisuutta ja edistetty mm. maahanmuuttajien työllistymistä vammaisalalle tarjoten koulutusta työelämälle ja oppimispolkuja kehittämällä. Hankkeen hyödynsaajina ovat lopulta vammaiset henkilöt.
Kulttuuriympäristö	5	5	Hanke on toiminnassaan huomioinut kulttuuriympäristöön liittyviä asioita mm. toimintamallien kehittämistyössä (työkulttuurit).
Ympäristöosaaminen	5	5	Ympäristöosaamista ja tietoisuutta vahvistettu hankkeen koulutusten sisällöissä.

8 Julkisuus, tiedottaminen ja yhteydet muihin hankkeisiin

8.1 Miten hanke näkyi julkisuudessa? Miten hankkeesta tiedotettiin?

Hankkeen tiedottamisessa on noudatettu eri osapuolten ohjeita (ESR, Diak). Hankkeesta ja hankkeen tuloksista on tiedotettu koko hankkeen ajan aktiivisesti eri viestintäkanavissa (#vetoavammaisalalle). Hankkeen nettisivuilla on julkaistu aktiivisesti blogikirjoituksia ja tiedotettu ajankohtaisista asioista. Hankkeen aikana julkaistiin yhteensä 32 blogitekstiä. Hankkeessa mukana olleet organisaatiot jakoivat suunnitellusti ja systemaattisesti julkaisuja omissa sosiaalisen median kanavissaan. Mielopidekirjoituksia julkaistu Länsi-Savossa ja Savon Sanomissa. Vaalijalan asiakaslehdessä on ollut säännöllisesti juttuja hankkeesta. Hankkeen aikana julkaistiin kolme asiantuntija-artikkelia/blogikirjoitusta vammaisalasta ja hankkeesta Diakonia-ammattikorkeakoulun Dialogissa (15.2.2021, 8.10.2021 ja 9.2.2022). Hankkeen tulokset on kuvattu Diak Työelämä sarjan julkaisussa Vetovoimaa vammaisalalle 2022.

Hankkeen aikana on säännöllisesti jaettu tietoa hankkeesta ja vammaisalan koulutus ja työmahdollisuuksista. Vammaisalan harjoittelu, työ ja koulutus mahdollisuuksista järjestettiin opinto-ohjaajille avoimia teams tapahtumia 1.2,2.2 ja 5.2.2021. Aloittaneille Etelä-avon sote-alan opiskelijoille lähetettiin vammaisalaa ja hanketta esittelevä opintojen aloituskirje. Kirjeitä lähetettiin 432 ammattikorkeakoulun ja 224 toisen asteen opiskelijalle. Asiakastubettaja mukana hankkeen vaikuttamistyössä syksyllä 2020. Keväällä 2022 hanke teki yhteistyötä Tubettaja Pinkku Pinskun kanssa ja videot sai laajaa näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa. YouTube video keräsi ensimmäisen kuukauden aikana yli 68 000 näytökertaa ja tykättiin 3 200 kertaa. Yhteistyössä toteutettu TikTok-video keräsi kuukauden aikana yhteensä 482 000 katselukertaa ja 54 800 tykkäystä. Hankkeen tuloksia on kuvattu hankesivuilla www.vetoavammaisalalle.fi ja YouTube kanavalla- Vetoa vammaisalalle.

Hankkeesta tiedottaminen:

2020

- #4.8.2020 Pieksämäen Ohjaamo/Te-palvelut info tapahtuma hankkeesta
- #20.8.2020 Mikkelin Ohjaamo/Te-palvelut info tapahtuma hankkeesta
- #1.9.2020 STT info hankkeesta
- #3.9.2020 Vaalijalan vanhempainneuvostolle esitelty hanketta
- #3.9.2020 Radio Mikkelissä haastattelu, jossa esitelty hanketta
- #11.9.2020 Savonlinnan Ohjaamo/Te-palvelut info tapahtuma hankkeesta
- #12.10.2020 Diakin opiskelijoille esitelty hanketta, vammaisalaa ja koulutustarjontaa
- #13.10.2020 hankkeen järjestämä kehittämisfoorumi etänä
- #14.10.2020 VAVE-hankkeen esittelyä Mikkomarkkinoilla Mikkelin torilla
- #3.11.2020 kehittämisfoorumi Vaalijalan ja Savaksen asiakkaille etänä teemana: Millainen on hyvä ohjaaja?

2021

- #15.1.2021 Hankkeen järjestämää Moodle-oppimisympäristön koulutusta
- #28.1.2021 Hankeen tulosten esittelyä JHL järjestämässä Hoiva-avustajakoulutuksen opettajatapaamisessa.
- # 4.2.2021 Hanke vieraana TE-livessä esitellen vammaisalan koulutus- ja työmahdollisuuksia Savossa
- # 15.3.2021 Hankkeen tulosten esittelyä, STT-info
- #15-28.3.2021 Hankkeen toteuttama somekampanja Jakamisen arvoisia tarinoita
- # 22.3.2021 Pieksämäen lehdessä artikkeli hankkeesta
- #18.3.2021 ja 4.5.2021 Ohjaamo Mikkelin esitelty hanketta, vammaisalaa ja koulutustarjontaa
- #13.4 ja 19.4.2021 Hankkeen järjestämää Kulttuurisen moninaisuuden koulutusta vammaisalan työelämäorganisaatioihin
- #1.9 ja 4.5.2021 Hankkeen järjestämä JÄPÄ-sovelluksen käyttöönoton koulutus työelämäorganisaatioihin
- #4.3.2021 Hankkeen esittely Kehitysvammaliiton järjestämällä esimiesten neuvottelupäivillä
- #25.3.2021 Hankkeen järjestämä turva- hälytys- ja seurantalaitte teknologia koulutus
- #22.4.2021 Laurean opiskelijoille esitelty hanketta, vammaisalaa ja koulutustarjontaa
- #29.4.2021 Hankkeen järjestämä Innostava ja luova vammaisala webinaari, jonka vieraana mm. sairaalaklovni, sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ohjaaja ja taideohjaaja.
- #3.5.2021 Hankkeen esittelyä Pieksämäen torilla
- #5.5.,17.5, 16.11, 10.12.2021 Hankkeen ja vammaisalan koulutustarjonnan esittelyä ammattikouluissa
- #26.5., 18.11, 13.10, 25.8. 2021 XAMK opiskelijoille esitelty hanketta, vammaisalaa ja koulutustarjontaa
- #26.8, 27.8, 1.10.2021 Kehitysvammaliiton ja JHL yhteistyötapaamiset ja hankkeen esittely webinaarissa 28.9.2021
- #3.9.2021 Hanketta esitelty Vaalijalan raporttikahvit-podcast sarjassa
- #9.9.2021 Hankkeen esittelyä Prisman vinkkitorilla
- #5-6.10.2021 Hankkeen esittelyä Pieksäjäiset-veturitorilla
- #13.9.2021 Suomen nuoriso-opiston opiskelijoille esitelty hanketta, vammaisalaa ja koulutustarjontaa
- # 8.10.2021 Hankkeen järjestämä Vetoa ja pitoa vammaisalalle webinaari, jossa asiantuntijavieraita puhumassa mm. työssä jaksamisesta vammaisalalla.
- #18.10.2021 Esedun opiskelijoille esitelty hanketta, vammaisalaa ja koulutustarjontaa
- #4.11.2021 Hankkeen esittelyä Yrittäjien hyvinvointipäivillä Pieksämäellä
- #17.9.2021 Erytysuoltopäivillä esitelty hanketta
- #20.10.2021 Hankkeesta juttua Ylen verkkouutisissa
- #11-15.10.2021 Hankkeen, JHL ja Kehitysvammaliiton kanssa yhteistyössä toteuttama somekampanja Maailma on meitä kaikkia varten
- #4-5.11.2021 Itä-Suomen ohjauspäivät- webinaari, jossa jaettu tietoa hankkeesta ohjaushenkilöille.
- #25.11.2021 Savonlinnan Ohjaamolla esitelty hanketta
- #2.12.2021 Hankkeen järjestämä Innostava ja luova vammaisala webinaari 2, vieraana mm. erityisryhmän taideohjaaja ja erkajoogan ohjaaja.

2022

- #17.1 ja 25.1.2022 Pieksämäen lukion opiskelijoille esitelty hanketta, vammaisalaa ja koulutustarjontaa
- #18.1.2022 Esedu Mikkelin opiskelijoille esitelty hanketta, vammaisalaa ja koulutustarjontaa
- # 8.2.2022 Hankkeen tulosten esittelyä Yle radio Mikkelin
- # 9.2.2022 Hanke vieraana THL:n Vammaispalvelujen neuvottelupäivillä osallistumalla keskustelupaneeliin– Keskustelua työtä ohjaavista tekijöistä ja onnistumisen edellytyksistä. Tallenne katsottavissa THL:n verkkosivuilla.

- #17.2.2022 Hankkeen järjestämä etävideopalvelupilotti koulutus työelämäorganisaatioon
- #11.2.2022 Hankkeen tulosten esittelyä Ylen verkkouutisissa.
- #18.2.2022 Hankkeen tuloksista artikkeli Kehitysvammaliiton Ketju-lehdessä
- # 22.2.2022 STT-info uutinen hankkeen tuloksista
- #21.2-25.2.2022 Hankkeen somekampanja #KohtaaminenJaKostetus yhteistyössä 18 vammaisalan työelämä-, järjestö- ja koulutusorganisaation kanssa.
- #23.2.2022 Hankkeen järjestämä kehittämisiltapäivä koulutus ja työelämäorganisaatioille opiskelijaohjauksen teemalla. Päivässä asiantuntijavieraita ja työpajatyöskentelyä.
- # 31.3.2022 Hankkeen järjestämä Rohkeasti vammaisalalle-webinaari, jossa puhujavieraina työelämän asiantuntijoita ja läheisen näkökulmaa.
- #4.4.2022 Esedun opiskelijoille esitelty hanketta, vammaisalaa ja koulutustarjontaa.
- #14.4.2022 Hankkeen seksuaalisuus vammaistyössä luento toteutettu yhteistyössä sairaanhoitaja opiskelijoiden kanssa.
- #5.5.2022 Yle Mikkelissa radiohaastattelu teknologian käytön kehittämisestä hankkeessa
- #13.5.2022 Hankkeen päätöswebinaari, jossa esitelty hankkeen tuloksia ja asiantuntijapuheenvuoroja vammaisalan tulevaisuuden näkökulmista.
- #18.5.2022 Ylen nettiutisissa uutinen hankkeen tuloksista
- #15.6.2022 Hankkeen tulosten esittely valtakunnallisessa TE-livessä

8.2 Mihin hankkeisiin tai hankekokonaisuuksiin hanke toiminnallisesti tai muuten liittyy ja miten? (Merkitse myös hakemusnumerot tai hankekoodit)

Ihan diginä- ja Arki Digittää -hankkeiden kanssa hanke teki yhteistyötä asiakkaiden osallisuuden parantamiseksi tavoitteena vahvistaa kehitysvammaisten henkilöiden mahdollisuuksia toimia ja osallistua digiyhteiskunnassa. Kehitysvammaliiton ja JHL yhteistyössä toteuttaman Värikäs vammaistyö- hankkeen kanssa hanke teki yhteistyötä vammaisalan vetovoiman lisäämiseksi ja alalle työllistymisen edistämiseksi. Yhteistyötapaamisissa tehty selvitystyötä vetovoimaisuuteen liittyvistä tekijöistä. Diakonia-ammattikorkeakoulun Digi perheiden voimavarana (S22471)-hankkeen kanssa hanke teki yhteistyötä VR-teknologian käytön osaamisen kehittämisessä ja kuntoutuksellisten sisältöjen kehittämiseksi VR-teknologian käytössä. Hanke teki yhteistyötä myös Vallaton vammaistyö- hankkeen (S22542), joka on Centria- ammattikorkeakoulun ja Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveyspalvelukuntayhtymän yhteistyössä toteuttama hanke. Yhteistyössä pohdittiin ja etsittiin keinoja vammaisalan työntekijöiden työssä jaksamiseen ja vammaisalan toimintamallien kehittämiseksi. Hanke teki yhteistyötä myös AIKU- hankkeen (S21836) kanssa, joka on Esedun, STEP-koulutuksen ja Samiedun yhteistyössä toteuttama hanke. Kehitystyötä tehtiin aikuisten ohjaustoiminnan kehittämiseksi, alueellisten vammaisalan koulutusten ja työn vetovoiman kehittämiseksi. Yhteistyötä Kokka kohti tulevaisuuden Etelä-Savoa-hankkeen (S22400) kanssa hanke teki yhteistyötä kansainvälisen rekrytoinnin ja maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden tuen kehittämiseksi.

9 Aineiston säilytys

9.1 Missä hankkeen aineisto säilytetään tai arkistoidaan? Yhteyshenkilön yhteystiedot.

Hankkeen asiakirjat arkistoidaan sähköisesti Dynasty 10 järjestelmään (E43). Paperiset hankkeen osallistujatietolomakkeet arkistoidaan Diakin arkistoon Helsinkiin Kyläsaarenkuja 2, 00580 Helsinki. Controller Maarit Ince, maarit.ince@diak.fi puh.040 509 0456. Osatoteuttajat arkistoivat asiakirjat omalta osaltaan omissa arkistoissaan.

10 Liitteet ja allekirjoitus

Liitteet

Tuensaja vakuuttaa tässä loppuraportissa ja sen taustalomakkeissa antamansa tiedot oikeiksi.

Päiväys ja hakijaorganisaation sähköinen allekirjoitus

14.9.2022 Ylikoski Elina Maria
Kehitysohjaaja

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti

S21948 Vammaisalan vetovoima ja koulutuksen kehittäminen (VAVE)

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman toteuma

Kustannukset	Yhteensä €	Rahoitus	Yhteensä €	% nettokustannuksista
1. Palkkakustannukset	702 907,98	Kuntien rahoitus: tuensaajan omarahoitus	39 682,06	4,70
2. Ostopalvelut	21 018,03	Muu julkinen rahoitus: tuensaajan omarahoitus	74 554,69	8,82
3. Muut kustannukset	1 427,80	Yksityinen rahoitus: tuensaajan omarahoitus	54 733,69	6,48
4. Flat rate	119 494,35	Yhteensä	168 970,44	20,00
Kustannukset yhteensä	844 848,16			
Nettokustannukset yhteensä	844 848,16			

Rahoitussuunnitelma yhteensä	240 086,00	
------------------------------	------------	--

Kustannusarvio yhteensä	1 200 423,00
-------------------------	--------------